

Medietilsynet

Sendt pr e-post til: Innspill@medietilsynet.no

Vår ref.:
16596/6466

Deres ref:

Sandnes
27.05.2025

Innspill til rapport om direkte mediestøtte fra A-Media AS

Det vises til nyhetssak på Medietilsynet.no publisert 13. mai 2025, der Medietilsynet ber om at innspill til deres arbeid med å utarbeide en rapport om direkte mediestøtte sendes innen 28.5.2025.

Undertegnede representerer A-Media AS, som er anleggskonsesjonær for det riksdekkende DAB-nettet Riksblokk II. På vegne av A-Media AS fremmes følgende innspill til Medietilsynets arbeid.

1. Problemstillingen Medietilsynet ønsker innspill til

I nevnte nyhetssak beskriver Medietilsynet at man skal vurdere om innredningen av ordningen med tilskudd til lokalkringkasting er formålstjenelig eller ikke. Som konkrete eksempler på hva som skal vurderes, nevnes konkret eventuell endring av sammensetningen av drifts- og prosjekttilskudd, og om tilskudd til digitalisering av lokalradio er tilpasset det faktiske behovet.

2. Bakteppet for A-Media AS' innspill til Medietilsynets arbeid

A-Media AS har i prosessvarsel datert 26.8.2024 fremmet sterk kritikk av Medietilsynets manglende tilsyn med anleggskonsesjonærer på Lokalradioblokka, da mange av disse velger å slå sammen sine lokalradionett for DAB til større regioner. Disse forholdene er grundig forklart og ført bevis for i aktuelle prosessvarsel, og i undertegneds tidligere brev 13.6.2024. Begge brev vedlegges her.

Bilag 1: Brev fra adv. Huseby 13.6.2024.

Bilag 2: Prosessvarsel 26.8.2024.

Som det fremgår av prosessvarselet, mener A-Media AS at Medietilsynets manglende tilsyn med denne utviklingen medfører erstatningsplikt for staten for det økonomiske tapet A-Media AS som anleggskonsesjonær for Riksblokk II er påført grunnet den utviklingen som er beskrevet og dokumentert i prosessvarselet.

For ordens skyld gjøres det på vegne av A-Media AS klart at man fastholder alle anførsler og synspunkter som fremgår av prosessvarselet og korrespondanse for øvrig i aktuelle sak, og at man fortsatt fastholder at det foreligger erstatningsplikt for staten.

Uavhengig av dette ønsker A-Media AS å peke på hvordan innredningen av ordningene med tilskudd til lokalkringkastning *ikke* er formålstjenelig slik den fungerer i dag, uavhengig av om Medietilsynet har misligholdt sin tilsynsplikt overfor lokalradioblokkene eller ikke, jf. **bilagene 1 og 2**.

3. Faktiske utgangspunkter og konkrete synspunkter

3.1 Antall lokalradioregioner bør sikres opprettholdt til 37, og man bør innføre tiltak for å hindre sammenslåing av lokalradioblokker

Som A-Media AS tydelig har forklart og dokumentert, jf. **bilag 2**, har mange av de opprinnelige 37 lokalradioregionene i Norge blitt sammenslått til det som i realiteten er større og regionale nett. Det foreligger ingen beslutning fra myndighetene om at slik sammenslåing skal kunne tillates, verken fra Stortingets side eller andre. Uavhengig av om Medietilsynet må være ansvarlig for å føre tilsyn med at dette ikke skjer, påpekes det at denne utviklingen er i direkte konflikt med formålene bak tilskuddsordningen for digitalisering av lokalradio.

Det vises i denne sammenhengen til A-Media AS' prosessvarsel, **bilag 2** pkt. 3 (s. 3-6). Lokalradioblokkene ble delt inn i 37 lokalradioregioner nettopp fordi etableringen av lokalradioblokkene for DAB skulle fremme mediemangfold, ytringsfrihet og styrke den demokratiske funksjonen de lokale lydmediene har i samfunnet. I sin tid innebar overgangen fra FM til DAB for lokalradioenes del at antall regioner på aktuelle lokalradionett ble innskrenket kraftig fra 141 konsesjonsområder for lokalradio på FM, til altså 37 lokalradioregioner på DAB. Dette er altså, som nevnt, ytterligere og ganske vesentlig innskrenket, uten at noen hjemmel eller offentlig beslutning ligger til grunn.

Færre lokalradioregioner medfører større kostnader for den enkelte lokalradio, og større totale distribusjonskostnader. For lokalradiostasjonenes del har overgangen til DAB medført en uønsket økning i den økonomiske belastningen, noe som har ført til nedleggelser av lokalradiostasjoner, og «konsolidering» av lokalradiomarkedet, jf. Mediemangfoldsregnskapet for 2023, altså at mange lokalradiostasjoner samles på et fåtall eiere.

De nærmere mekanismene bak de økede kostnadene for lokalradiostasjonene er gjennomgått i **bilag 2**, og gås ikke grundigere inn i her.

Det er en uønsket utvikling at lokalradiostasjonene påføres økte utgifter gjennom en sammenslåing av lokalradioregioner som ikke er i tråd med formålet bak mediestøtteordningen.

Det bør derfor, etter A-Media AS' syn tydeliggjøres ytterligere, og følges opp gjennom tilsyn, at det reelt sett til enhver tid er mulig å sende radio innenfor hver enkelt av de

37 regionene på Lokalradioblokka, uten at man samtidig må sende i flere regioner og over et større areal enn en enkelt lokalradioregion.

Et tydelig krav til alle anleggskonsesjonærer på Lokalradioblokka bør videre være at man har en egen MUX i drift for hver enkelt region, til enhver tid.

For det tilfelle at det skulle innvendes mot dette forslaget at etableringen av en MUX per lokalradioregion skulle være dyrt grunnet omkostninger til utstyr eller annet, minnes det om at A-Media AS tilbyr gratis MUX til alle landets lokalradioer gjennom mux.theradiohub.com. A-Media AS har også, gjennom «Hardangermodellen» vist at små lokalradioer kan få bærekraftige DAB-nett til kostnader fra kr. 1500,- pr mnd.

Som beskrevet og forklart, er det Riksblokk II som skal ivareta behovene til de radiostasjonene som ønsker å sende regionalt i Norge. Når noen av anleggskonsesjonærene velger å slå sammen nett til regionale nett, er dette i konflikt med formålet bak å opprette et lokalradionett for DAB i Norge, og gi tilskudd til utbygging av dette. Videre oppstår da en uønsket konkurransesituasjon mellom disse sammenslåtte nettene og Riksblokk II, noe som ikke har vært hensikten bak statsstøtten til Lokalradioblokka.

3.2 Konsolidering av radiostasjoner og mediestøtte

Som nevnt beskriver Mediemangfoldsregnskapet for 2023 en «konsolidering» av lokalradiomarkedet, slik at mange lokalradiostasjoner eies av noen få aktører / firmaer. A-Media AS har også observert dette.

Slik lokalradiomarkedet fungerer i dag, er det en tendens at de aktørene / firmaene som har samlet mange lokalradiostasjoner med innholdskonsesjoner under egen «paraply» lar alle stasjoner med lokalradiokonsesjon sende det samme innholdet.

Dette innebærer en forflating av lokalradiomarkedet. Det innebærer også at man i realiteten får firmaer / aktører som samlet, riktignok under en rekke forskjellige lokalradiostasjoner, og dermed over større geografiske områder, sender samme innhold.

De samme aktørene hever da også betydelige summer i mediestøtte. Hvilket reelt behov disse aktørene har for å heve mediestøtte stiller A-Media AS spørsmålsteget ved. I alle tilfeller kan ikke disse aktørene oppfattes som mindre lokalradioaktører der det er behov for å gi mediestøtte grunnet hensynet til ytringsfrihet og demokratiet. Tvert imot nyter disse aktørene av «stordriftsfordeler» i radiosammenheng, som ikke de radiostasjonene som mediestøtteordningen er ment for opplever.

Den konsolideringen man ser i lokalradiomarkedet er både et symptom på at mediestøtteordningen ikke fungerer slik som tiltenkt, og en skadeeffekt av den eksisterende medieordningen som bør motvirkes. Dette tydeliggjøres med at mediemangfoldet *svekkes* gjennom at det samme innholdet sendes på en lang rekke lokalradiostasjoner.

Hvordan denne skadeeffekten bør motvirkes, kan det være vanskelig å gi noen fyldestgjørende svar på i denne uttalelsen, men noen forslag fra A-Media AS er:

- At det innføres en grense for hvor mange innholdskonsesjoner for lokalradio som kan samles i ett firma, eller under samme eier, uten at retten til mediestøtte bortfaller for de aktuelle lokalradiostasjonene, for eksempel 10 konsesjoner.
- Man bør tydeliggjøre og bygge ut definisjonene knyttet til hva en «lokalradio» i mediestøttesammenheng egentlig er, alternativt skille mellom *støtteberettigede* lokalradiostasjoner og *andre* lokalradiostasjoner, slik at man i større grad har mulighet til å differensiere mellom de lokalradiostasjonene som bør få mediestøtte jf. formålene bak slik støtte, og de som ikke bør tilgodeses med slik støtte.

3.3 Endringer i behovene for mediestøtte

Mediestøtte har lenge, og siden innføringen av DAB i Norge hatt som del av sitt formål å støtte utbygging av nettet.

Etter A-Media AS' syn har man nå kommet til et punkt der det bør vurderes om man, heller enn å gi videre støtte til ytterligere utbygging, bør øke støtten til å dekke driftskostnader.

Det pekes i denne sammenheng til status for utbygging per nå. Den utbyggingen som har vært hittil har resultert i en betydelig infrastruktur for DAB-sendenettet i Norge som gir både løpende driftsutgifter, og et løpende vedlikeholdsbehov som fører til utgifter for anleggskonsesjonærene.

Dette bør etter A-Media AS' syn adresseres når Medietilsynet skal vurdere hvordan mediestøtten ivaretar sine formål.

I tillegg til å delvis endre fokus for hvilke utgifter og kostnader som begrunner og gir rett til mediestøtte, bør det også gjøres justeringer i hvordan mediestøtten utbetales, slik at Medietilsynet i større grad besørger at mediestøtten benyttes til å dekke de utgifter støtten er ment å gå til.

Konkret gjelder dette mediestøtte til innholdskonsesjonærene som har som formål å dekke sendekostnader.

En betydelig del av sendekostnadene til innholdskonsesjonærer mottar støtte for består i betaling av løpende fakturaer for transmisjonsavtale til anleggskonsesjonærene. Etter A-Media AS' syn er det liten grunn til at slik støtte ikke skal utbetales anleggskonsesjonærene direkte, mot helt eller delvis fritak for kostnader tilknyttet transmisjonsavtale.

Ved en slik løsning gir man sikkerhet til anleggskonsesjonærene for at man får inn de nødvendige inntektene tilknyttet hver enkelt transmisjonsavtale. Dette vil gjøre det lettere å opprettholde et driftssikkert nett til fordel for alle innholdskonsesjonærer som ønsker å sende i nettet.

Medietilsynet sikrer da også at denne delen av mediestøtten oppfyller sitt formål.

I tillegg er en slik løsning i innholdskonsesjonærenes interesse, da man ved å kanalisere denne delen av mediestøtten direkte til anleggskonsesjonærene som en ren utgiftsdekningsordning, sikrer at den enkelte innholdskonsesjonær ikke benytter midlene til å betale andre kostnader, for så å komme i en likviditetsskvis når fakturaene fra anleggskonsesjonærene kommer.

Bakgrunnen for dette innspillet er nettopp at A-Media AS har opplevd at innholdskonsesjonærer ikke har hatt midler til å betale for de løpende transmisjonsavtalene, på tross av at det er utbetalt mediestøtte til dekning av disse utgiftene.

3.4 Lokalradioene bør stimuleres til å produsere mer redaksjonelt innhold – som ledd i dette bør det etableres en seminasjonal redaksjonell allmennradiokonsesjon på Riksblokk II – Nasjonal Offentlig Radio (NOR)

Etter A-Media AS' oppfatning er det et beklagelig utviklingstrekk ved norsk lokalradio at mange av kanalene ikke driver eget journalistisk arbeid, og også i liten grad produserer eget innhold. De mange lokalradiokanalene som utelukkende sender musikk, og som hever mediestøtte i kraft av å være en lokalradio, bidrar i liten grad til mediemangfold, eller at ytringsfriheten eller demokratiet holdes i hevd.

Denne utfordringen med lokalradioen som statsstøttet medium kan det være utfordrende å gjøre noe med gjennom å justere eller gjøre større endringer i den gjeldende mediestøtteordningen.

Etter A-Media AS' oppfatning bør man likevel kunne gjøre effektive grep som kan stimulere til økt redaksjonell aktivitet hos lokalradioene.

Et av verktøyene for å få til dette, kan være å etablere en seminasjonal redaksjonell allmennradiokonsesjon på Riksblokk II, der konsesjonhaver vil forvalte den redaksjonelle delen av støtten til lokalradio.

A-Media AS' idé i denne sammenheng er at innehaver av denne allmennradiokonsesjonen skal ha som rolle å kjøpe redaksjonelt innhold fra de lokalradioene som har en tilstrekkelig god kvalitet på det innholdet som produseres.

Dette vil incentivere den enkelte lokalradiostasjon til å satse på å skape et godt redaksjonelt innhold, da man gjennom dette kan oppnå både støtte / salgsinntekter på det aktuelle innholdet, og større oppmerksomhet knyttet til eget redaksjonelt innhold.

Inne i en slik løsning foreslås det også fra A-Media AS' sin side at man gir lokalradioene anledning til å videresende den seminasjonale allmennradioen når lokalradioene ikke selv har sending. Slik A-Media AS oppfatter det, vil man gjennom dette oppnå både økt lytting på den enkelte lokalradio, reduserte kostnader for lokalradioene, og økte inntekter.

Etter A-Media AS' oppfatning er det nødvendig å tenke nytt rundt redaksjonell mediestøtte til lokalradioene, og bakgrunnen er nettopp at man i lokalradioene i begrenset grad driver redaksjonelt arbeid slik situasjonen er nå.

Det nevnes også avslutningsvis i denne sammenheng at A-Media AS kontinuerlig jobber for å få på plass gode tekniske løsninger for lokalradioene og sine kunder, og at man som del av dette arbeidet har begynt å utvikle en ny nett-plattform for lokalradioene med redaksjonelt nyhetsinnhold og podcast med betalingsmur, med mål om å bedre finansiering av redaksjonelt innhold. A-Media AS mener slike tekniske løsninger, sammen med en seminajonal allmemnnradio kan snu utviklingen slik den fremstår å være nå, og skape en ny fremtid for landets lokalradioer.

4. Avslutning

Som nevnt innledningsvis i dette brev, og i undertegnedes tidligere prosessvarsel, er det en rekke uheldige sider ved utviklingen når det gjelder Lokalradioblokka som A-Media AS mener Medietilsynet må være rettslig forpliktet til å føre tilsyn med, og som burde vært forhindret allerede ut fra någjeldende regelverk for mediestøtten.

Når Medietilsynet, uavhengig av synspunkt og tilbakemelding på undertegnedes tidligere prosessvarsel, åpner for synspunkter på hvorvidt mediestøtteordningen fungerer etter formålet slik den er nå, ønsker altså A-Media AS med innspillene som fremkommer av dette brev å gjøre tydelig uttrykk for at det er stort behov for at man spisser måten mediestøtten fungerer på betraktelig, dersom man virkelig skal ivareta de formålene denne støtten har.

Videre bør man utvide verktøykassen. Gitt status for lokalradioene i dag er det på tide at man våger å tenke nytt rundt hvordan støtteordningene fungerer, og hvordan incentivene for å produsere eget redaksjonelt innhold er innrettet.

Dersom Medietilsynet i løpet av sitt arbeid med å vurdere mediestøtteordningene ønsker nærmere innspill på hva A-Media AS legger i sine forslag, eller ønsker en nærmere presentasjon av de løsningene som foreslås her for dette, er A-Media AS tilgjengelig for møter / nærmere kommentarer eller utdypninger på forespørsel fra Medietilsynet.

Med vennlig hilsen

Gullik Maudal Huseby
advokat